

พระเศวตอดุลยเดชพาหน ภูมิพลนวมนาถบารมี พุทธยศวตกรีกมพุทธโณภาส บรมกมลลาสนวิศุทธวงศ์
สรรพมงคลลักษณะเคนธราชาติ สยามราชฎรสวัสดิ์ประสิทธิ์ รัตนกฤษณนิมิตบุญญาธิการ
ปรมินทรบพิตรสารศักดิ์เลิศฟ้า

พระเศวตอดุลยเดชพาหนฯ เป็นช้างเผือกเชือกแรกในรัชกาลที่ ๙ หลังจากที-
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นครองราชย์สมบัติ ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๙ เป็นต้นมา เมื่อประมาณ
ปีพุทธศักราช ๒๔๙๕ นายแปลก พึ่งเพ็ญ ราษฎรจังหวัดกระบี่มีอาชีพเป็นควาญ ได้ขอสัมปทานคล้องช้าง
ป่าในเขตอำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ ขณะตอนช้างอยู่ตามแนวเขานอจู้จี้ ได้ตั้งคอกช้าง คล้องช้างได้ ๖ ตัว
ในจำนวนช้างที่คล้องได้ มีช้างเข้าลักษณะสี่ประหลาด ๑ ตัว เป็นช้างติดแม่ ตั้งชื่อว่าพลายแก้ว

การจับช้างในคราวนั้น คณะผู้ดำเนินการประกอบด้วย นายเจิม พรหมแสง หัวหน้าคณะ นายตริก
พรหมแสง เจ้าของคอก พร้อมด้วยนายเจิมคงหวัง และคนอื่นๆ อีกประมาณ ๒๐ คน มีหมอเฒ่าอิม เจริญรูป
เป็นหมอช้าง ขณะตอนช้างอยู่ตามแนวป่าช่วงเขตรอยต่ออจู้จี้ และแนวเขานางนอน ท้องที่ลำทับ พุดินนา
คลองท่อม ดินอุดม เขตอำเภอกลองท่อม (ในสมัยนั้น) จังหวัดกระบี่ ได้ตอนช้างเข้าคอกที่ไร่แขก บ้านหนองจุด
หมู่ที่ ๑ ตำบลดินอุดม การจับช้างป่าหรือคล้องช้างนี้ เรียกว่า วังช้าง หมายถึงการตั้ง คอกจับช้าง

โดยมี/...

โดยมีหม่อมเฒ่าเป็นผู้ควบคุมตั้งแต่การตั้งพิธีกรรมบูชาครู ลักษณะคอกเป็นคอกทึบ ๓ ด้าน จากนั้นไล่ช้างป่า ทั้งโขลงเข้าคอกแล้วคล้องจับทุกตัว การต้อนช้างเข้าคอกในคราวนั้น ใช้เวลารวม ๓ วัน จะถึงวันศุกร์ที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๗ แรม ๑๔ ค่ำ ปีมะเมีย ทั้งหมดจำนวน ๖ ตัว ดังรายชื่อต่อไปนี้

๑. พังสาคร
๒. พลายทอง
๓. พลายเพียว (เพียร)
๔. พังวิไล
๕. ช้างพังน้อย
๖. พลายแก้ว

การตั้งชื่อช้างของกลุ่มควาญทางภาคใต้ นิยมตั้งตามชื่อของควาญ หรือหม่อช้างจะเป็นผู้ตั้งให้ สำหรับช้างพลายแก้วนั้น เมื่อแรกจับได้เป็นช้างมีลักษณะไม่สมบูรณ์ เนื่องจากตามลำตัวมีบาดแผลมาก จับยากอีกทั้งไม่ยอมให้ควาญผู้ใดเข้าใกล้อีกด้วย ดังนั้นนายพลอย บุญเดช จึงต้องนำมาเลี้ยงไว้เอง ขณะนั้นพลายแก้วมีความสูงประมาณ ๑๖๐ เซนติเมตร อายุประมาณ ๙ ปี จากเหตุการณ์บางอย่าง สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณลักษณะพิเศษ ของช้างชื่อ พลายแก้วได้อย่างดี กล่าวคือ นาย ตรีภพ พรหมแสง และ กำนันนวน ชูศรี (อดีตกำนันตำบลหนองจูด) ได้ไปทำการเปิดคอกจับช้างอีกที่บ้านอ่าวตง จังหวัดตรัง ขณะทำพิธีทรงเจ้าเพื่อขอขมา ต่อเจ้าที่เจ้าทางอยู่นั้น ผู้ทรงเจ้าได้บอกกับกำนันคร้าวที่บ้านอ่าวตง ว่าช้างที่จับได้หมู่บ้านหนองจูดนั้น ตัวสุดท้ายเป็นช้างสำคัญ เมื่อนายตรีภพ พรหมแสง พร้อมคณะได้กลับมา ยังหมู่บ้านหนองจูด จึงได้นำความมาบอกกับนายพลอย บุญเดช ผู้เป็นเจ้าของพลายแก้ว แต่นายพลอย บุญเดช ไม่เชื่อว่าเป็นความจริง นายตรีภพ พรหมแสง จึงได้นำพังวิไล มาแลกพลายแก้ว จากนั้นนายพลอย บุญเดช แล้วนำพลายแก้ว ไปให้นายเสริม คงหวัง เป็นผู้ดูแล การที่ นายตรีภพ พรหมแสง ทำเช่นนั้นแสดงให้เห็นว่า มีเจตนาที่จะปิดบัง เพราะการปิดบังซ่อนเร้นช้าง ซึ่งคาดว่าอาจจะเป็นช้างสำคัญนั้น ตามพระราชบัญญัติ รักษาช้างป่า พุทธศักราช ๒๔๖๔ ภาค ๓ มาตรา ๑๒ กล่าวไว้ว่า ผู้ใดมีช้างสำคัญ หรือช้างสีประหลาด หรือช้างเนียม โดยเหตุที่ตนจับได้ หรือโดยแม่ช้างของตนตกลงออกมา หรือโดยเหตุอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ต้องนำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งอาจจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานบำเหน็จให้ตามสมควร แต่การที่นายตรีภพ พรหมแสง มีเจตนาปกปิดความจริง เรื่องดังกล่าว ต่อทางราชการ ย่อมมีความผิดตามกฎหมาย

ต่อมา นายตรีภพ พรหมแสง ได้ให้นายเสริม คงหวัง และ นายวัน เป่าเงิน (ปัจจุบันบวช เป็นพระภิกษุจำพรรษาอยู่ที่วัดเสม็ดจวน) ใช้สมุนไพรหาตัวช้างพลายแก้ว ให้มีสีดำนสนิท เพื่ออำพราง และทำเปรียบเสมือนหนึ่งยารักษาแผลช้างไปในตัวด้วยควาญที่ดูแลพลายแก้วจะนำพลายแก้วไปเลี้ยงกินอาหาร และอาบน้ำห่างจากคอกประมาณ ๕ กิโลเมตร ทุกวัน

พลายแก้วมีลักษณะนิสัย เหมือนช้างทั่วไป ดูที่จะเด่นที่สุดคือนิสัยดุกว่าช้างเชือกอื่นไม่ชอบ คำพูดหยาบฝึกง่าย รักควาญช้างหรือผู้ดูแล รักสวย รักงาม นิสัยไม่เกรง ครั้งหนึ่งตอนที่นายเสริม คงหวัง ได้พลายแก้วไปดูแล นายเสริม คงหวัง ได้กล่าวคำพูดหยาบ ทำให้พลายแก้วโกรธได้ใช้งาน นายเสริม คงหวังจนมือเกือบขาด

ประมาณ/...

ประมาณ ๔ เดือนหลังจากจับได้ข้างทั้ง ๖ เชือก นั้น ผู้ใหญ่บ้าน ทัดศรีสุข (ผู้ใหญ่บ้านลำทับขณะนั้น) ทราบข่าวว่ามีช้างสำคัญอยู่ในหมู่บ้านของตนและบุคคลในคณะของผู้ขอสัมปทาน ได้นำมาเลี้ยงไว้เป็นการส่วนตัว ผู้ใหญ่บ้านจึงได้นำความเข้าแจ้งต่อนายอำเภอคลองท่อม (ใน ขณะนั้น คือ นายมังกร ณ ถลาง) นายอำเภอคลองท่อม จึงได้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่คือ นายอ้วน สุระกุล ได้ทราบ

เมื่อทางราชการจังหวัดกระบี่ ทราบเรื่องราว พลายแก้ว เป็นช้างพลายสีประหลาด ในปี ๒๔๙๙ ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ ได้นำความเข้าแจ้งต่อนักพระราชวัง ทางสำนักพระราชวัง ส่งพระราชวังเมือง (ปุย คชาชีวะ) ทายาทของพระยาเพชรราชา (อ้อย คชาชีวะ) อดีตเจ้ากรมช้างต้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ให้ตรวจคชลักษณ์อย่างละเอียด แล้วเห็นว่า มีลักษณะสมบูรณ์ด้วยศุภลักษณ์ มีมงคลครบถ้วนตามตำราคชลักษณ์ สมควรจะน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขึ้นระวางเป็นพระยาช้างต้น

การนำช้างออกจากป่า หมอช้างหรือความญ ต้องประกอบพิธีปัดรังควาญ ครั้งนั้นก่อนนำพลายแก้วเข้าสู่กรุงเทพฯ ทางจังหวัดได้นำพลายแก้วไปให้เจ้าอาวาสลำทับทำพิธีปัดรังควาญ โดยการประพรมน้ำพระพุทธมนต์ เพื่อให้บังเกิดสิริมงคลแก่ช้าง และเจ้าหน้าที่ซึ่งจะต้องนำช้างเดินทางเข้าสู่กรุงเทพฯ นั้น โดยนำมาขึ้นโรงชั่วคราว ณ โรงช้างต้น เขาดินวนา (สวนสัตว์ดุสิต)

พ่อหมอเฒ่าและความญได้ประกอบพิธีจับเชิง ตามตำราพระคชศาสตร์ พิธีจับเชิง คือ การประกอบพิธีไหว้ครู บูชาพระเทวกรรม ครูปะกำ และครูบาทียาย เพื่อประสิทธิประสาทแก่ความญช้าง ให้ทำหน้าที่ฝึกหัดช้างเพื่อให้รู้จักคุ้นเคยในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง โดยให้ช้างยืนได้นิ่งๆ ได้นานๆ ด้วยอิริยาบถที่สงบเรียบร้อย ขณะเมื่อตกแต่งเครื่องคชาภรณ์ เดินเข้ายืนแทนประจำเบญพาต หรือยืนเครื่องได้นิ่งๆ เป็นเวลานานๆ ไม่ตื่นตกใจเมื่อได้ยินเสียงพระสงฆ์สวดมนต์ หรือเสียงขับร้องบรรเลงดนตรี ขณะขับกล่อม เป็นต้น

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินยังสวนสัตว์ดุสิต ทรงรับการน้อมเกล้าฯ ถวายช้างพลายสีประหลาดให้เป็นช้างสำคัญ และในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ได้แห่ช้างสำคัญจากสวนสัตว์ดุสิต ไปยังโรงช้างต้น สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต แล้วประกอบพิธีสมโภช ขึ้นระวางช้างสำคัญ

จนเมื่อกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๗ หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จไปประทับ ณ.พระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน ก่อนข้างจะเป็นการถาวรแล้ว พระองค์ท่านก็ได้มีพระราชกระแสรับสั่ง ให้ย้ายช้างคุณพระฯ ไปพักผ่อนอิริยาบถ ที่ พระราชวังไกลกังวลด้วย

